

Dostává se Vám k nahlédnutí opis kroniky z obce B E N Á T K Y , která je uložena v Okresním archivu v Litomyšli. Text v kronice je někde špatně čitelný. Naši občané pan Čáslavka a Saidl se postarali o namluvení textu na magnetofonový pásek. Nahrávka byla provedena za provozu archivu, proto bylo rozhodnuto takto písemně zápis zpracovat. Úvodní nápis - prolog přeložil ze švabachu dr. Růžička, ředitel Okresního archivu v Litomyšli.

Ú V O D N Í N Á P I S - P R O L O G

K u p o c t i v o s t i a k z v e l e b e n í
s l a v n é o b c i b l í ž k s l a v n é h o m ě s t a L i t o -
m y š l e t y t o r e g i s t r a z v e l e b e n í a p o c t i -
v o s t i k k o u p e n y v s í B E N Á T K Y
od Jeremiáše Špačka a Klatovského měšténina města Litomyšle, dáno za ně
od osob Jiříka Kupeckých a Marka .stáka - první písmeno není čitelné.
Toho času konšelů vystavených 15 grošů bílých.

Dne 26. října. 1616

Výtah z knihy obce Benátky z roku 1921 napsané V..... Benišem řídícím učitelem ve výslužbě v Litomyšli.

Začíná to rokem 1849 dle prozatímního obecního zákona číslo 466 z 19. března města Litomyšle. Žádá, aby Benátky tvořily městskou jednotu katastrální obce. Při jednání 28. června 1850 benátští sousedé se přeli a na žádost tu nepřistoupili. Výměna pozemku obnášela 835 jiter a byla s 519 obyvateli. Pak určili tvořiti jednu katastrální obec s Osíkem, Kornicemi, Nedošínem a Říkovícemi. I toto bylo zamítnuto a Benátky si neuznaly úplnou samostatnost. V říjnu roku 1850 byly skončeny volby starostů a dne 6. října starostové s farností litomyšlské byli pod krajským kostelem a do jeho rukou skládali slib věrnosti. Rychtáři byli naposledy pohromadě 27. dubna. Posledním ~~starostem~~ rychtářem a prvním starostou byl Matěj Hurych - radní chalupník č. 72, první okresní starosta na litomyšlsku.

Číslování domů bylo v roku 1770, 1828, 1891 .

návrh na znak obce

A- úzké mezikruží s dvojitým menším kruhem a ve středu rozdělené tmavě zeleným břevnem. V dolní polovici vnitřní kruh odpadá. V kruží části věnce - střídavě 3 zlaté a 3 stříbrné hvězdičky. Vedle horního terče ohnivě žlutá v něm hnědá loďka zapuštěná do přísného břevna na loďce. Kormidelník a velslař po té pole, dolní polovina kruží - světle modrá blankytná s nápisem - obec Benátky. Vnější horním vlevo se klaní lido- vý ornament - jablíčko a vpravo růžice neb kopretina. Vlevo proti nápisu lípa a vpravo jablůň. Mužské rameno vpravo podpírá jednohlavý drak v dolním znaku je tvoří rolnický znak : pluh, kosa, cep a amor s lukem a střelou.

Malý nebo-li pečeť obecná; mezikruží se vším všudy jako ve znaku, ale bez křivočarého ornamentu v horní části byl na pečeti okres litomyšlský.

V Z N I K B E N Á T Ě K

Benátky mají vznik trochu odlišný od jiných obcí na našem ~~okrese~~ okrese. Kdežto ostatní obce a osady, tvořily po svém založení více méně samostatný celek s vlastním jménem. Benátky se částečně osamostatnily a svým jménem pokřtěny byly teprv za vladaře Jana Kostky z Postupic mezi rokem 1505 - 1508. O vzniku této obce se uvádí, že litomyšlsko za dávných dob bylo pokryto lesy. Již od nepaměti byly prosekány cesty z Litomyšle, respektivně z Čech do Moravy. Byla to cesta obchodní a vedla až do Uher. Směr této cesty není přesně zjištěn, avšak šla jistě po půdě nynějších Benátek, kde stávala jakási ohrada, kde byla umístěna zemská stráž a tržiště.

Osada byla, ale Benátky ještě ne ač stály na trati té se již vyskytující obce Litrbachy, Třenice, Chmelík, Karle. Proč jen Benátky spatřily světlo světa tak pozdě, když tu vlastně byly již dříve, než byly jmenované obce a Litomyšl samá. Záhadu si vysvětlujeme tím, že když na Hrutově přestala tržiště jsouc přenesena do podhradí litomyšlského, Litomyšl pozřela i osadu, vzniklou celkem blíž hradiště a připoutala jí k sobě jako předměstí. Když pak v 13. století kolonizací vznikly Litrbachy a tím, že řídké tehdy české obyvatelstvo tamnější bylo rozmnoženo většinou o německou. Část tvořící Benátky byla poněmčeni ušetřena, že tam již dosti českých usedlíků bylo na rozdíl od této nové obce nyní s Benátkami související, počali říkat Staré Litrbachy. Předměstí litomyšlskému, ležícímu snad v nynější benátské půdě a tudý hlavně v době jarní a v době dešťů protékala říční voda několika koryty, které si sama prorývala a slušně pak užívala. Náves byla samý písek, proto určí jméno Litrbach. O Starých Litrbaších dr. Nejedlý v zmíněné knize uvádí: Staré Litrbachy dnes neexistují alespoň ne pod tímto jménem. Byla to asi část Litrbach a sice blíž k městu, kdy na místě nynějších Benátek. Dále praví, že je to asi jen n. z. místní ne samostatné obce. Možno však, že toto jméno vzniklo, udrželo se v listinách, bližšímu označení nebo užívání. Později zapomělo se na toto pojmenování a vrchní část tvořila samostatnou část předměstí to je německého a zůstaly osady s městem a proto také zvlášť o ni není zmínka. Zdá se, že tehdejší obyvatelé této samostatné ~~části~~ části německého předměstí nebyli nikterak nadšení pro spojení s městem a že hleděli se mu vyhnouti, což se mu podařilo jak uvedeno v roc. 1505-8. Jelínek historie města Litomyšle Díl II v tom praví: Za této vlády Jana Kostky - samostatný díl předměstí německého od začátku nynějších Benátek až k mezím vesnice Litrbachy, když o dvě zemanské tvrze, snad první statek v Litrbaších jmenuje se u Zemanů a mlýn od starodávna bývalý s tvrzí těch jednostojících na převrší po levé straně jdouc kusy. Litrbachů vůbec nazvané. Dále od nich k jiným pozemnostem nazvané oddělené statky v celku s nimi přistavenými a lidem proti vykonávání a vybírání vrchnosti zámku litomyšlského povinnosti zadávány byly, odkud předměstí to ves Benátka se psáti dá jmenovati počala. Byla tu provedena částečná kolonizace! V ty časy dělo se i jinde. Vrchnosti dvory rušili, dělili je v selké usedlosti, jež poddaným za roční platy, jiné dávky povinnosti přenechávali nebo tak více získali než pod vlastní zprávou. V Starých Litrbaších byly dvory jeden o dvěapůl láněch - Šlechtic Bernád Dasch z Frýdlantu roku 1412 na rozkaz biskupův postavil Václavu Miříkovi a druží hned při tom ležící Anka vdova při Janu Částkovi postavila roku 1405 Martinovi - ranhojiči z Litomyšle. Stalo se tak za vlády biskupa Jana Železného, smutně proslulého na směně v Kostnicích. Bernád Dasch byl němec a užíval dvora z milosti biskupa

Ostatní obyvatelé z Litrbach byli národnosti české. Zdá se, že tento dvůr byl za Jana Kostky rozdělen, který byl ten druhý nevíme. Částkův snad, ale jisté to není, nebo byl to jen selský dvůr. Kolonizací tohoto samostatného předměstí Staré Litrbachy se rozrostlo a posunulo se k obci Litrbachy. Avšak s obcí s vlastním obecním právem, s rychtářem se ještě nestali, nýbrž bylo spravováno toliko dvěma konšeli, nemohouc se obyvatelé úplně osamostatniti, neboť učinili náběh tomu, že osadě své daly nové jméno Benátky například předměstí benátské, které se do dneška zachovalo. Jméno to vniklo asi proto, že při jarním rozvodnění vody, proudící mnoha koryty zaplavovalo okolí příbytků a že tu pak bylo jako v pověstných starých Benátkách s množstvím, že i sami Jan Kostka, nebo který jeho úředník, že českobratrský kněz osadu pokřtili, neboť čeští bratři nyzývali biblickými jmény a neb jmény význačných míst nizozemských. Jinde zase stojí, že pro mnoho rostoucího tu rákosí. Majíc tak vzácké jméno pro svou obec, vládli páni konšelé patrně poctivě a spravedlivě ku cti a prospěchu celé obce, o čem svědčí hojně zápisy v této knize. Každoročně totiž páni obecní starší konšelé jak na dobré a poctivé se sluší učinili pánům sousedům počest ze svého úřadování, že obec Benátky dobře řídili a spravovali předně k úctě a chvále pána Boha a potom k vrchnosti své zač jim uctivě a šetrně bylo poděkováno, štěstí a zdraví na pánu Bohu jim bylo vyměřováno a žádáno, aby na další časy poctivě obec řídili a spravovali. Může býti lepšího a dojemnějšího vysvědčení nad tohoto. Práce konšelů nebyla snadná. Proto také dle samostatné celé obce jim bylo poděkováno. Na to zase páni konšelé pánům sousedům, vše dobré vinšovali a žádali. Roku 1617 uvaďejí, že písaře za psaní penězi odměnili. Škoda věčná, škoda těch krásných valných hromad. Toto právo byli jí přineseno vzíti svou moc a soudilo hanlivá slova, která vyšla truňkem obtížených úst, která při správě dokázati se nedalo. Prestalo se podmíněčně pohrozit viníku při opakování pokutou, pro odprošení a navrácení cti napadenému. Také zelné hlávky a jiné činy přicházeli před obecní právo. Mnoho svízelu mělo s městskými sousedy německého předměstí, kteří vyžádali si kusy benátských pozemků pod úrok, avšak ten neplatili a vlastnictví benátské popíraly. Spor ten dostal se roku 1690 na zámek, který starší benátští se svými sousedy se rozhodli k panu hejtmánu, který skrze cedulky ihned učiniti ráčil, aby starší horní předměstí a benátští zjistili a vše dobře vyšetřili a zprávu podali. Když se tak stalo, pan hejtman rozhodl a nařídil, aby úrok z těchto kusů placen byl obci benátské a kdo by nechtěl tak učiniti, tehdy sousedé benátští to právo mají míti, aby jim to uhradili. Avšak co se týče starších úroků, ty všechny pan hejtman kasíroval. Zachránili tehdy páni starší obci co mohli. Tato pamětní kniha byla pořizena roku 1616 za vlády dvou konšelů. První zápis v ní je z roku 1617 a pokračují pravidelně do roku 1630.

Pak je přestávka do roku 1636 snad toho bylo příčinou tehdejší válečné časy toho roku byly podány účty z roku 1631 - 1636 a byla valná sescho- da na níž z povolením všech pánů sousedů byl Martinu Trkalivi zapůjčen z obecní pokladny jeden široký tolar, který ležel v pokladnici od roku 1625a zlehčená mince. 4 kopy míšenských grošů zůstaly v pokladnici. Další zápis je až v roce 1647 - 48. Od roku 1639 projíždělo tudy vojsko švédské a často tu i déle pobýli jsou rozloženy i po vesnicích. V Benátských trvaly do roku 1647. Doba to byla zlá, nouze prodírala se všemi sku- linami do příbytků z níž lidé opouštějíc utíkali do lesů. Jak asi v Be- nátkách bylo. Pak přišla německá vrchnost. V roce 1649 od knížete Václava z Lobkovic koupil zámek a panství Litomyšle. Maxmilián z Trancfadorfu z Nýřan, katolik horlivý oddanec Havzburku. Syn Jan Bedřich 1650-1696 byl boháč a mnoho vynaložil na zvelebení panství litomyšlského, založil 18 vesnic, více dvorů a tak dále. Leč podíl dostalo učinit robotu. To po- cítili i v Benátkách a dal jim na krk dvůr v Litrbazích 1652. K němu zabral pozemky Jana Rohlíka a Pastela Stehlíka a druhý 1660 tak zvaný dvůr Hraběnčin podvosmikem a ku kterému připojil živnost Jana Pražského a Jana Limberského sedláka z Benátek. První grunt stál na straně 127 této knihy. Měl výměru rolní 40 a dolní 60 štrychů. Tak zmizely v Benátských 4 statky a přibylo roboty u dvou dvorů.

Za hraběte Jana ~~Hraběte~~ Bedřicha bylo pronásledování nekatolíků, kteří se tajně scházeli v zahradě u vdovy Havelkové na pozemku předměstí. Což, kdy se prozradilo a aby se vdova ta vyhnula trestu, k účeku spasi- telským věnovala a manžele hraběcí vystavěli tu koslek sv. Anny s hřbi- tovem. Po té právo konšelké v Benátkách v poznání nám připsání v knize uloženo v obci věnováno tomuto katastru. Snad tam v zahradě chodil i něk- terý jejich soused a vinu jeho chtěl tímto smazati a potrestání z ka- cířství od sebe oddáliti.

Rok 1680 bylo selské povstání na litomyšlskú, pro útisky vrchnostencké a při tom potřetí byl vypálen dvůr litrbazský a více vystavěn nebyl. Poněvadž povstání to bylo všeobecné, ben tští jistě nepomáhali dvůr li- trbazský hasiti, nýbrž běželi do povstaleckého tábora v Osíku. Od roku 1697 v zápisech se uvádějí dva starší a dva spolu konšelé.

[Koncem roku 1708 v Benátkách panovala veliká radpst. Toho roku 8. října] vydáno bylo do obce Benátky pro vrchního hejtmána právo do rukou Václa- va Kerala, který jako první rychtář po svatém Ondřeji tu neděli s Jakube- bem Kopeckým a konšeli toho času výběrčí na distribuci učinili počet náležitý a pořádný za čím sktze a dvě osoby a jméno obce bylo počekováno. Od toho roku [byly Benátky samostatnými, měli svého rychtáře a 6 konšelů. Roku 1719 jeho milost hrabě pán František Václav z Trancfaldorfu ujal se poddanství obecních chalupníků a ráčil naříditi, aby každý týden cha- lupník 1. den v týdnu robotoval a neb každoročně 1 kopu do důchodu

za něj skládal, a k obci zanést tolik též skládal.-str.94.

Rok 1781. Dne 18. srpna byla, veliká bouřka a průtrž mračen a zátopou. V Benátkách vzala voda 8 chalup, utopilo se 7 lidí, 36 kusů hovězího dobytka, 64 ovcí a 48 prasat. Koda 7.793 zlatých a 10 grejcarů. Téhož roku byl vydán toleranční patent.

Do 17.12 na helveckou víru přestoupilo v Benátkách 17 osob, 20. ledna 1782 jich bylo už jen 14 a koncem roku 1783 bylo zde několik asistů a roku 1801 jen 13 helvetů.

Rychtářské právo muselo sousedy pro hanlivá slova souditi, tako pro potýkání a zbití, odnášení hnoje z pole, nadávání, urážlivá slova, splundrování sadů a tak dále. Anal - roku 1795 v aprílu mlynář Jakub Sedláček zkoušel celou obec, že v ní není krom rychtáře a konšelů počestného člověka. Tu věc však před právem a všemi sousedy dokázati nemohl, když odprosil bylo mu odpuštěno, jako obyčejně avšak s pohrůžkou, že kdyby to konání mělo se opakovati, že on bude misti celou obcí s hubu pleskat a neb kolečka na obecním dílu pracovat. Dnes soud ovšem jednodušeji odbyl. Řekl, by, že jednotlivec nemůže uraziti na cti celou obec a osvobodil by ho. Zda-li ku prospěchu celku jest již jiná otázka.

Choulostivější však případ rovnalo právo benátské léta páhě 18.2. Stalo se totiž nesrozumění mezi dětmi synem France Duška a R Francem a dcerou Anny Jiřího Javůrka. Franc Dušek s Annou Javůrkovou mnil v stav manželský vstoupiti a mínění to bylo tak vážné, že u Javůrku napekli již koláče a tu najednou Franc v tom výpověď dal, že svatbu zrušil. Javůrek však bezval na tento nešlechtný čin rychtářské právo obecní, které rozhodlo spravedlivě. Javůrek z toho škodu měl, Dušek mu musí zahraditi obnosem 4 zlaté 35 grejcarů. Co asi učinila Anna, jistě mnoho naplakala a později si vzala jiného.

Roku 1765 vsadilo obecní právo v drahách vedle role až k háji 20 mezníků a v háji 10 za účasti všech sousedů v obci a roku 1766 na dolní roli mezi Janem Pražským a Josefem Stipákem vsadilo obecní právo 16 a náhradní mezi 14 mezníků. Roku 1790 žádali měští mlynáři, aby se jezení voda odňala. Josef Podhajský měl spor urovnati obecní právo benátské, vyskytli se však aby se protokolovalo a voda svedla do jejich řádků snad na malý mlýn. Svědci, kteří pamatovali jak bylo za času slovné paměti hraběte Františka Václava z Trancfaldorfu roku 1733 a ti dokázali, že nechal rýhů zhloubiti, aby voda šla na Podhajského č.71, ponevadž je nejstarší. V roce 1790 žádali měští mlynáři, aby zas zhoubyli na dobrý loket, ale více vody se nenašlo. Pro pamět, aby měští mlynáři v budoucnu pokoj dali pan vrchní Jan Adam vedl o tom zápis ten, že od slova k slovu pravdivý jest - vlastnoručně potvrdil a vrchnostenskou pečeti opatřil. To právo benátské tak vyzrálo nad litomyšlské, vniž bylo nějaké nedorozumění a potahování mělo.

Roku 1781 poznamenal rychtář Jakub Kopecký, že grunt rohlíkovský, stál tam kde nyní stojí hospoda horní a grunt je Pražského a X Limberského z roku 1662, byly dány a ztvrzeny hraběncinému chalupníku Vojtěchu Kabrhe-
lovi č. 72 a č. 73 Matěji Dražilovi. Avšak i obecních chalupníků přibývalo, jak o tom svědčí zápis o přidělení míst na obci k stavbě chalup. Ve spisu kraj chrudimský z konce 18. století se uvádí, že tehdy již Benátky, jimiž protéká řeka Loučná, která dobré pstruhy chová čítaly 70 čísel. Statků nepřibývalo. Tedy nové chalupy se množily o čísla. Poněvadž první číslování domů stalo se v roce 1772 zde dohadovati, že již tehdy 70 čísel stálo. V rukopise v památké knize dohadují se, že vzdělanost byla na stálem vzestupu, nebo od roku 1620, zápisy psané jsou písařem a to téměř výlučně až do roku 1667. Pak častěji zapisuje rychtář sám až konečně písaři mizí úplně.

Ochranu proti škodám požárním stará se obec právo dostatečným počtem stříkaček ručních s kbelíkem /berlovka/, které do opatrování byly rozděleny sousedům. V roce 1787 měla obec 2 staré a 2 nové stříkačky. Pořídila nové asi po zveřejnění požárního řádu z roku 1783.

V roce 1779 přestala Benátkám povinnost dělati 16% dřv pivovarských, 40 měkkého klaného dříví, 49 kop šindele a mimoto poplatků 3 zřáté za 8 domovních klád. Mnohou potíží na litomyšlsku lid selský snášel škodami jež rozrušení živlové působily na poli, lukách lesích, zahradách a příbytcích. Roku 1775 dne 29. července odpoledne se strhla strašlivá souře s krupobitím, křeá u 33 obcí osení zničila. Jména obcí těch sice neznáme a že i Litomyšl kripobití zasáhlo dá se mysliti. Benátky totéž stihlo také. Po krupobití tom přicházeli sedláci z okolních vesnic z Litrbach i snad z Benátek, aby se umluvili na vzpouře proti vrchnosti, to však není jisto. Dne 18. srpna vrhlo vojsko do Litrbach a přimělo přítomné tímto k rozchodu. Později však 25 osob bylo zatčeno a v Chrudimi odsouzeno. Byli-li mezi nimi, kdo z Benátek se neví.

Roku 1833 dne 16. 12 a 31. 12 veliké povětrí a bouřky o čem je pěkný zápis na straně 187 této knihy. Kdy se brambory v Benátkách počaly pěstovati s určitostí udati nelze, avšak asi okolo roku 1740.

Krajina velmi trpěla za válek slezkých, od vojska pruského a císařského. Tak stalo se roku 1741, kdy prošáci v okolí Litomyšle delší dobu leželi. I v roce 1742 se protáhl s velkým vojskem pruský král Bedřich II. Roku 1748 ležirovali v zimě Rusové a roku 1758 opět přitáhlo vojsko o počtu 40.000 mužů a zůstalo v okolí 18 dní a roku 1795 opět 34.472 Rusů.

V červenci opět spousta Prusů, kteří s kremením a pošlapání osení, drancování vesnic, nesčíslnou škodu po sobě zanechali. Za francouzských válek rolnictvo trpělo dovozem magacínu, jezdilo se do Hradce a až do Prahy. Byli kontribuce a rekvizice a roku 1811 státní bankrot. Také mnoho mladého lidu odvedeno k vojsku.

Hrabě Jiří Valdtyň si tehdy pro své vojáctví vystrojil armádu 1080 mužů na svůj účet. Zadlužil se tak, že poddání, kteří ho měli rádi všeobecnou půjčkou alespoň jeho pádu zachránili, nikoliv rodinu.

Roku 1812 byla stavěna silnice císařská z Brna do Prahy. Silnici tu na panství stavěli obce, jimiž vyměřovány byly díly na štět a hromádky štěrku. Některým domácím sousedům zasáhla do polí zač dostali odškodnění stavovských oblikací obnosem 13 zlatých 44 grejcary. Roku 1822 k Poličce a Proseči a roku 1825 k Lanškrounu. Sousedé nebyli mezi posledními. Ostatně silnice skrze Benátky r. 1840 - 1842 je pěkný zápis na, straně 193. Roku 1848 v Benátkách tak asi jako z jiných obcí sousedních, chodili se dívat do Litomyšle na parády, poslouchali řeči, smáli se gardě a radovali se ze zrušení roboty. Sedláci volně stříleli zvěř na poli, chalupníci a podruzi vozili dříví ze z panského lesa a když byla volba poslenců v Litrbasích do zemského sněmu, nezvolili, říkajíc, že spokojeni jsou ze zrušení roboty.

1880 - dne 22. ledna obecní výborová schůze se usnáší na upravení spolku hasičského a svolali k tomu cíli valnou hromadu. Na valné hromadě se v obci založil sbor dobrovolných hasičů. Zvolen byl František Kodytek mladý za velitele a členů se přihlásilo dostatek. Zá 18. 4. obecní výbor povoluje sboru hasičskému na pořízení rekvizit obnos 78 zlatých. Dne 2. června je udáno o přístavbě školní budovy na jedno poschodí. Stavitel pan V. Novák, 19. října přístavba bytu pro učitele.

1881 9. července je vybírána 20% přírážka na stavbu školy na jedno poschodí. Stavitel pan Janeček z Litomyšle.

1882 26. února zadána stavba školní budovy panu, Janěčkovi staviteli v Litomyšli. Zvolena stavební komise: pan Kodytek, Jan Kmošek, Jan Jiráček. 11. dubna předložen nový plán školní stavby bez rozpočtu. Noví členové obecního výboru, J. Keral, Kodytek.

V tomto roce byla zima skoro bez sněhu. 1. března začali zedníci stavět beze všech překážek. Byly velmi pěkné dny. Také bylo pohodlné až do 26. července, když už začaly býti žně, úroda byla znamenitá. Začalo pršet a prošelo od 26. července - 10 srpna. Mezi tím muselo se sekat jen chvílemi při malých přestávkách. Od 10. srpna 3 dny pěkně, tu se ovšem mohlo sklízet, ale obolí již bylo silně vzrostlé a vožení bylo velmi těžké. Kola byla obalena blátem, na poli nemohl naložit více než 6 mandelů. Po 3 dnech pršelo zase, tak si ten rok každý navozil hodně hnoje do stodol /mokrý obilí ve snopech/, pak se to mlátilo, vše mokré. Když s tím jel na trh, žádný to nechtěl koupit, každý kupec si nakoupil v Uhrách. V Uhrách byla znamenitá úroda a dobře sklizena. Do Čech prošla veliká síla obolí, naše obilí to se prodávalo tak, kdo co za to dal. Na paměť napsal Jan Jiráček.

1882-1883 stavěla se železnice z Litomyšle do Chocně.

1883 se začal stavět knenutý most na Benátské ulici - 14. listopadu most dostavěn. Stavba školní budovy se dohotovuje, budova je přízemní.

1877 10. září roku 1877 pronajata honitba za 37 zlatých ročně panu Bohdanu Tobolářovi. Dne 13. března 1877 povoleno Janu Khömovi postavit u mlýna č. 71 dva zděnné mosty přes odpady vody u jeho mlýna od čísla 71 a čísla popisného 69 na jeho náklad a udržování na půdě obecní. Od roku 1877 jsou psány v obecním protokolu veškeré zápisy a schůzích obecního výboru začínající obecním předsaveným panem Josefem Kavkou č. 14. Poslední zápis starosty Josefa Kavky 26. března 1877. V tomto roce byl zbyit svými splašenými koňmi v Litomyšli na Dolní ulici.

1878 17. března r. 1878 jednání o daři 150 florintů Jana Racka č. 7. na zakoupení obecní stříkačky. 4. ledna r. 1878 pronajat obecní pozemek k postavení kovárny Františku Brňovi č. 40.

1879 dne 16. března 1879 ustanoveno postavit 20 silných mužů ku stříkačce, kterým se písemně doručí se dostaviti má. 26. října zakoupeno ještě 20 m hadic.

1884 tohoto roku se stavěly záchody a kůlna pro stříkačku a dřevníky. Toho času, kdy se stavěla škola, byl starostou Jan Khöm, když dřevníky Jan Jiráček.

1885 V nově postavené škole se musely všechny podlahy vytrhat, poněvadž se tam usadila houba. Tak se vše betonýrovalo než se kladly nové podlahy. V tomto roce byl zřízen sprostěžník vedoucí k Litrbachům.

1889 bylo cvičení neb manévry vojska u Litomyšle, při kterém se zúčastnil jeho veličenstvo císař pán František Josef I, který v zámku v Litomyšli přebýval. Dne 11. září započalo cvičení, kde měla armáda moravská vtrhnout od Svítav do Čech. Armádu českou měla odrazit a vrátit se. Boj se strhl na janovských a benátských polích, při které příležitosti byl též jeho veličenstvo v benátských hájích. První den se musela armáda moravská vrátit neb byla odražena. Na druhý den se strhl boj o Třenici a Litrbachy, kde musela armáda česká zpátky cestou na Osík a Újezd k Novým Hradům, kde armáda česká armádu moravskou odrazila a hnala zpět. V díbu ubytování bylo v Benátkách celý pěší pluk č. 11 i s hudbou. To bylo asi 1.300 mužů a poddůstojníků. Po dvakráte dragouni. Když mělo jeho veličenstvo císař pán do Litomyšle přijet, vypravil se z obce náš hasičský sbor pod vedením Františka Kodytky a bombardýra na koni do Litomyšle. V Litomyšli byly z celého okresu spolky, kteří tvořily špalír. Od nádraží na Valy, přes náměstí k zámku, kde před jeho veličenstvem, všechny spolky defilovaly. Císař pán odebral se do zámku. V Litomyšli pobyl 6 dní a pak se odebral se svým komanstvem na nádraží, kde se též dostavil sbor benátský.

- 1890 bylo ~~napočítáno~~ 508 obyvatel a 78 čísel, v 10. letech ubylo 41 obyvatel.
- 1891 6. března po prudkém teplém dešti, slunce a rychlé tání sněhu způsobilo velkou povodeň. Vše zatopeno vodou, splavy protrženy a ve staveních voda. Škody velmi mnohé. Takovou velkou vodu nikdo nepamatuje.
- 1892 Dne 15. srpna usnáší se obecní výbor zakoupiti novou^s šríkačku. Sbor hasičský dává na ni 150 zlatých a obec 320 ~~zlatých~~ zlatých - od firmy Smejkal Praha - Smíchov.
- 1891 V tomto roce napadlo hodně sněhu a den 6. března začalo do něho pršet a sníh se začal rozpouštět, takže přišla velká voda. U č. 35 nad mostem se voda nemohla vejít od Třenice s Sebranic. Taký přišla velká voda, takže všechny lávky pobrala, cestu po vsi vymlela a po sálnici od č. 34 až k 27 šla a pak tekla kolem kaple a pak do rýžek stékala. Po selnici šla vysoko, jak u číslo 31 čarou zaznamenáno na stavení je.
- 1894 4. srpna - ubytování a stravování vojska - koná se v okolí manévru
- 1895 19. 1. rozvinula se akce stavky dráhy Litomyšl-Polička-Proseč
- 1897 Obecní výbor se usnáší svolati Valnou hromadu, která schválí stanovby dobytčí pojišťovny v obci naší. 30. 12. obecní výbor se usnesl vybírat 20% přírážky. Rybolov se ve veřejné vodě pronajít z volné ruky za 8 zlatých. Poplatek vybírá buď: Čeněk Hýbl č. 3, Janu Khömu mladšímu a Josefu Javůrkovi č. 12.
- 1898 znovu usneseno postavit hasičské skladiště na obecní parcele číslo 771 a věznici. Roku 1899 postaveno.
- 1899 postavena nová hasičská kůlna a při ní 2 místnosti pro chudé.
- 1900 28. října se usnáší obecní výbor založiti spolek Rybářský. V r. 1900 bylo sčítání lidu. Napočítlo se 466 obyvatel v 81 číslech. V tomto roce byla velká spousta polních myší, hrabošů. Takže škody na obilí nadělaly a jetele úplně sežraly. Lidé se báli i na podzim pole sít.
- 1903 Na podzim r. 1903 o kopání bramborů vyhořela Lustykova, možná Částkova chalupa.
- 1904 v tomto roce je správníkem pan Jan Hanus číslo popisné 41. 17. 4. ustanovení dobytčí váhy. Odloženo jednání o, postavení sušárny hadic. Schválení pravidla rybolovu. Dne 9. prosince vyhořela chalupa Františka Bise č. 65 do základu. Přitom se ztratila, výměnice, jeho sestra Anna Bisová a byla na to nalezena až 10. den ve skále Františka Vytlačila mrtva se zlomenou nohou. Toho roku bylo veliké sucho, mnoho hospodářů utrpělo tím i nouzi a bída byla mezi lidem.
- 1905 Lidem rozdány 6. dubna brambory. Když jedna polovice státní podpory nouzových peněz byla rozdělena v bankovkách mezi lid, za druhou byly spraveny draha a také na obci bylo kus cesty u škola opraveno. Toho roku na zahradě ve škole postavena studna s pumpou.
- 1914 koná se oprava obecních cest. Tento záznam činí obecní kronikář